

Становище

От доц. д-р Васил Божков д.м.
Катедра по Хирургически Болести – МУ – Варна
Втора Клиника по Хирургия – УМБАЛ „Света Марина - Варна

Относно: Защита на дисертационен труд на д-р Янко Георгиев Стефанов на тема:

**„ОСОБЕНОСТИ НА ОСТРАТА КОРЕМНА БОЛКА ПРИ ВЪЗРАСТНИ ПАЦИЕНТИ
– АНАЛИЗ НА ХОСПИТАЛИЗИРАНИ БОЛНИ ЗА 10-ГОДИШЕН ПЕРИОД ”**

За придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“

съм избран за член на научното жури на основание на заповед на Ректора на МУ Варна
№ Р-109-350/17.10.2019г.

Представеният дисертационен труд на д-р Янко Георгиев Стефанов е във вид и обем отговарящ на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника на МУ – Варна. Отпечатан е на **171** страници, структуриран стилистично правилно и на добър език и има следната структура: Въведение - 1стр.; Литературен обзор – 41стр.; Цел и задачи – 1стр. Материал и методи – 6 стр.; Собствени резултати – 59 стр.; Обсъждане – 32стр.; Заключение - 3 стр.; Изводи 1 стр.; Приноси на дисертационния труд – 1стр.; Литература – 18стр.

Съдържа 116 таблици и 12 фигури. Цитирани са 207 автори, 14 на кирилица, от които 12 български и 1 – руски автори.

Като **основна цел** дисертантът си е поставил да се дефинират особеностите в субективните оплаквания, физикалната находка, диагностичните възможности, протичането и изхода на острата коремна болка при пациенти в напреднала и старческа възраст с оглед изработване на диагностичен алгоритъм в помощ на лекарите от общата медицинска практика.

За изпълнението на тази цел дисертантът поставя **6 задачи**, които са ясно формулирани и дисертационният труд следва тяхното изпълнение.

1. Оценка на актуалността на темата

През последните години се наблюдава трайна тенденция на застаряване на населението световен мащаб, особено в икономически развитите страни. Постепенно това се е превърнал социално – значимо явление, което изисква адекватни мерки за подобряването на качеството живот на тази група от нашата популация. В резултат на това, съвременната медицина се изпра

пред нуждата от адекватна медицинска помощ във всичките ѝ направления. Напредването на възрастта води до изменения в структурата, а оттам и до функциите на различните видове и системи.

Острата коремна болка е симптом, както на вътрекоремна, така и на извънкоремна патология. При възрастни пациенти се изисква по-голямо внимание към този симптом, тъй като при тази група болни е висок броя и на съпътстващите заболявания, което води до увеличаване на риска за благоприятен изход от хирургичното лечение.

Диагностично-терапевтичният процес изисква интердисциплинарен подход, съчетан с участието на специалисти от различни специалности – общопрактикуващи лекари, терапевти, гастроентеролози, хирурзи, рентгенолози и специалисти по интензивно лечение което показва, че успешния изход от заболяването е резултат на индивидуализиран подход при всеки пациент от момента на поставяне на диагнозата до дехоспитализацията му.

2. Оценка на резултатите

В дисертационния труд са описани, анализирани и проследени 240 пациенти с остри заболявания на гастроинтестиналния тракт за период от 2008 до 2017г., на средна възраст $71,5 \pm 7,02$ г като е извършен ретроспективен анализ, който обхваща демографски характеристики на пациентите, клинични параклинични данни, образни изследвания, описание на избраните от дисертанта както и методите за терапевтично поведение.

В методите на изследване дисертантът отчита следните показатели:

- продължителност на оплакванията преди момента на хоспитализацията
 - първите 24 часа
 - 24 – ти - 48-ми час
 - след 48-ми час
- характеристика на болката
 - локализация на болката
- Фебрилитет
- Левкоцитоза
- Повръщане
- Периода между хоспитализацията и провеждането на оперативната интервенция
- Болнична смъртност.

В глава **Собствени резултати** д-р Стефанов подрежда по честота особеностите на коремната болка на изследваната група при следните заболявания:

- Мезентериална тромбоза	– 49п
- Перфорация на кух коремен орган	– 46п
- Остър холецистит	– 45п
- Илеус	– 32п
- Остър панкреатит	– 29п
- Остър апендицит	– 22п
- Кървене от ГИТ	– 17п

Данните от получените резултати са обработени посредством следните статистически методи: описателни (дескриптивни) методи (алтернативен и вариационен анализ), методи за проверка на хипотези (*t*-тест на Student-Fisher и χ^2 на Pearson), корелационен анализ, унивариационен логистичен регресионен анализ и графичен анализ. Статистическите данни са обработени с програмния продукт IBM SPSS v. 23.

Резултатите от тази обработка са отразени в следните статистически значими корелации:

- между времето на хоспитализация и оперативната интервенция
- между възрастта и вероятността за вътреболнична смъртност
- между броя на придружаващите заболявания при отделен болен (1-6) и леталитета

Най-висок риск за летален изход е налице при следните заболявания, които протичат с остра коремна болка: мезентериална тромбоза; перфорация на кух коремен орган; илеус и кървенето от ГИТ.

В глава **Обсъждане** дисертантът сравнява ролята на демографските и клинично-лабораторни показатели, на своевременната образна диагностика за адекватното терапевтично поведение и на придружаващите заболявания, и връзката им с преживяемостта и смъртността при болните в напреднала и старческа възраст и публикации по темата в световната литература.

Обсъждането логично завършва с изготвения от д-р Стефанов алгоритъм за диагностика и лечение на болните с остра коремна болка в напреднала и старческа възраст.

Изводи и приноси на дисертационния труд

Дисертантът посочва шест извода, които са резултат от анализа на литературния обзор, клиничния материал и собствените проучвания. Те са добре формулирани, достоверни и логично изведени. Имат научна, потвърдителна и практическа стойност.

Приносите на дисертационния труд на д-р Стефанов са 6, от които три са с научно – приложен и три с потвърдителен характер.

3. Автореферат

Авторефератът отразява точно и коректно основните раздели на дисертационния труд.

4. Публикации във връзка с темата

Д-р Янко Стефанов представя списък с три публикации в медицински списания по темата на дисертационния труд, като в една от тях д-р Стефанов е първи автор.

5. Заключение

Това е напълно завършен и много добре структуриран дисертационен труд във вид и обем, отговарящ на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника на МУ – Варна.

Темата на дисертацията е актуална и е с клинично значение за лечението на възрастни пациенти с остра коремна болка.

Дисертацията съдържа научно-практически резултати, и представя приноси с потвърдителен и научно - приложен характер на автора.

Препоръчвам на уважаемите членове на НЖ да гласуват положително и да присъдят на д-р Янко Георгиев Стефанов ОНС „доктор“ по научната специалност **Обща медицина.**

11.11.2019г.

доц. д-р Васил Божков д.м.